

Høst af engrapgræs

FrøavlsINFO nr. 8, 2018

- De tidligste sorter er klar til skårlægning nu
- Høstmetoder

Intet vand i jorden, sol, høj temperatur, lav luftfugtighed betyder, at engrapgræs afmodner meget hurtigt, og de tidligste afgrøder er klar til skårlægning. Langt de fleste engrapgræsafgrøder er ikke gået i leje, og er blevet godt solmodne på alle sider.

I afgrøder, der står op på nuværende tidspunkt, kan afmodningen ske over få dage. Men på en sildig lokalitet med god vandforsyning, kan der godt gå 5 -10 dage mere.

Undgå at høste forurenede pletter med

Er der partier eller pletter i marken, som er meget forurenede med svært frarenselige arter som fremmed rapgræs, alm. rajgræs, rævehale, væselhale, skræpper etc., så lad være med at høste disse områder.

Modenhedsbestemmelse

Fra blomstring til skårlægning regnes normalt med ca. 25 dage, men under de forhold de fleste afgrøder gror under i år, vil det nærmere være 21 dage og endda færre dage i nogle tilfælde. Udbyttet i spildsomme sorter topper, når vandprocenten i frøet er omkring 35 pct. vand.

Engrapgræs er modent, når afgrøden skifter fra et rødt/gult til et gulligt/gulbrunt skær. Når frøene begynder at løsne sig, og en del frø falder af ved et let slag mod hånden, er marken klar til at blive skårlagt.

Den del af strået som er i frøtoppen, skal være farvet gul på min. 90 pct. af frøstænglerne.

Er afgrøden gået i leje, vil de øverste strå være mest modne, men normalt også de stængler med de mest veludviklede frø.

Der er stor forskel på sorternes modningstidspunkt og spildsomhed. Generelt er de kortstråede sorter meget lidt spildsomme, hvorimod de fleste langstråede sorter er mere spildsomme.

Skårlægning af langstråede og spildsomme sorter

Engrapgræs skårlægges bedst med en fingerklipper. Skiveslåmaskiner giver et betydeligt større spild, derfor bør skiveslåmaskinen betragtes som en nødløsning, og aldrig anvendes i marker med mindre plantemasse.

Det kan være nødvendigt at hente skår i marker med lejesæd, idet en fingerklipper helst skal køre mod toppen eller skråt mod toppen, mens det er omvendt for skiveslåmaskinen.

Vejringstiden er normalt omkring en uge. Spildsomme sorter skårlægges tidligere, og bør derfor ligge på skår længst.

Skårløftning eller underskæring af skåret kan blive nødvendig, hvis der er meget gengroning og nedbør i vejringstiden, men det bliver formodentlig ikke aktuelt i år.

Skårlægning eller direkte høst af korte sorter

I korte sorter er der flere valgmuligheder. Skårlægning kan ske som beskrevet ovenfor. Direkte mejetærskning er velegnet i sorter, der ikke er spildsomme, hvis afgrøden ikke har ret meget bundgræs.

Vent med direkte tærskning, indtil afgrøden er godt moden, hvilket vil sige 10-14 dage efter normalt skårlægningstidspunkt og afgrødens farve går over i en høst gul til grålig tone.

Direkte tærskning er også en fordel, hvis der er forurening med andre rapgræsser, idet noget af det alm. rapgræs kan nå at drysse af inden tærskning, og enårig rapgræs kan begrænses i frøaren ved at løfte skærebordet lidt.

Kombination af de to høstmetoder er meget anvendt i ikke spildsomme sorter. Her skårlægges afgrøden, når engrapgræsset er modent, hvorefter marken vejrer 2-3 dage, inden mejetærskning påbegyndes. Denne metode er også velegnet i afgrøder med bundgræs, så græsset får mulighed for at ose af, og adskillelsen af frø og halm i mejetærskeren bliver nemmere.

De to sidste metoder kræver mere beluftning på plantørrieret. Er afgrøden færdigvejret efter 7-10 dage på skår, er tørring sjældent nødvendigt.

Husk at belufte frøet mindst en gang om ugen i august og følg op hver 4. uge frem til november. Selv 15 minutters blæsning gør en forskel. Det anbefales altid at køle frøet ned på lageret, når det er tørt. Husk at frø, der leveres i høst, højst må leveres med 12 pct. vand.

Returtærsker

Flere engrapgræsavlere har valgt at investere i en returtærsker til engrapgræs, og der kan være meget frø at hente, op til 100 kg pr. ha, specielt i sorter med meget frøuld. Desuden kan man bruge mere luft på soldet og dermed få højere rumvægt.

Råvarekvalitet

En kubikmeter råvare skal veje mellem 190 og 220 kg for at få et tilfredsstillende lavt rensesvind på omkring 20 pct.

Det er en grov rettesnor, som ikke gælder, hvis der er et unormalt stort indhold af f.eks. enårig rapgræs eller spildkorn. I sorter med meget frøuld er det sværere at opnå en høj rumvægt end i sorter med skarpt og tungt frø.

Rumvægten i vådt frø reduceres ved tørring med to procent for hver procent vand over 13 pct.

Denne regel gælder for alle græsfrøarter:

Vådt frø med 16 pct. vand og en rumvægt på 200 kg/m³ vejer så efter tørring knapt 190 kg/m³.

Venlig hilsen
Avlsafdelingen
DLF